

AN-SIKTET

FOLKARE SLÄKTFORSKARFÖRENING

Nr 4

Årg. 6

December 1993

Huvvaligen vad tiden går!

Aktiviteterna på det nya året börjar vi torsdagen den 20 januari 1994. Då kommer Göran Johansson och visar sin nya bildserie "Krylbo i förvandling".

Plats: CENTRUMGÅRDEN, Kungsgatan 23 (mitt emot Biblioteket).

Tid: kl. 18.30

Den 28 oktober påbörjade vi det planerade projektet att renskriva kyrkböckerna. Som vanligt var både Birgitta och Barbro där men dessutom kom det en person till, Per Groth. Vilken uppslutning! Vi började med Avestas födelsebok eftersom den inte är så omfattande som i de andra församlingarna i kommunen. Sedan träffades vi den 25 november och då var vi faktiskt 5 personer. Inte så dåligt! Nu börjar det likna något! Den 16 december var vi några som tog en paus i julstöket. Birgitta hade kaffe med sig så det blev kanske inte så mycket gjort men vi hade ett livligt utbyte av episoder ur våra förfäders liv och leverne. Efter juluppehållet räknar vi med att fortsätta renskrivningen sista torsdagen i varje månad. Vi börjar alltid kl 18.30.

* * *

Antavlan har skickats in av Börje Gladh, Avesta.

* * *

Göran Johansson fortsätter om släkten Rothof.

* * *

Vi följde uppmaningen i annonsen:

Vi lånade Olsson från

Några små funderingar inför årsskiftet ....

Nu är verksamhetsåret 1993 snart tillända och jag hoppas att det stora intresset för släkt- och bygdeforskning skall hålla i sig även under 1994.

Det skulle vara roligt att få lite förslag och idéer från medlemmarna (147 medlemmar) på vad vi kan hitta på för att förnya oss, förutom att skriva rent kyrkböcker och starta upp forskarkurs (har startat under hösten). Forskarkursen i föreningens regi har utfallit positivt. Kursen har nu sex deltagare med Britt-Marie Lundell som kursledare. Britt-Marie flyttar till Nora till jul, så det blir troligen Barbro Vikström och undertecknad som därefter kommer att försätta som ledare.

Tack Britt-Marie för alla roliga forskarstunder!

Valkommittén liksom programkommittén har fortfarande vakanta platser. Kom med förslag! Varför inte Du?

Börja motionera! Alltså motioner till årsmötet i februari 1994, det gäller att vara ute i god tid.

God Jul och Gott Nytt År
önskar
Birgitta Larhm

The logo for 'Mekka' is written in a bold, black, stylized font with a white outline and a drop shadow effect, giving it a three-dimensional appearance. The letters are thick and rounded, with a slightly irregular, hand-drawn feel.

FOLKARE SLÄKTFORSKARFÖRENING

postgiro 58 45 11 - 0

medlemsavgift 60 kr
familjemedlem 15 kr

Abonnemang (lån av mikrokort och -film) 175 kr

ORDFÖRANDE

Birgitta Larhm
Almgatan 28
775 52 KRYLBO
tel 0226-12192

SEKRETERARE

Mats Olsson
Axel Johnsons väg 85
774 34 AVESTA
tel 0226-80177

SUPPLEANT

Leif Kratz
Bandvägen 27
776 34 HEDEMORA
tel 0225-14122

VICE ORDFÖRANDE

Britt-Marie Lundell
c/o Stridh
Stationsparken 5
775 50 KRYLBO
tel 0226-13429

MATERIALFÖRVALTARE

Barbro Vikström

SUPPLEANT

Viktoria Nilsson
Axel Johnsons väg 85
774 34 AVESTA
tel 0226-50250

KASSÖR

Jan-Olov Råberg
Floravägen 16 C
737 42 FAGERSTA
tel 0223-14914

POSTMOTTAGARE

Barbro Vikström
Mattsbogatan 20 E
774 40 AVESTA
tel 0226-55602

AN-SIKTET REDAKTÖRER

Birgitta Larhm

Barbro Vikström

PROGRAM- och ARBETSKOMMITTÉ

Göte Riseby
Mattsbogatan 17 C
774 40 AVESTA
tel 0226-51128

Lars-Erik Sammels
Algatan 1
774 35 AVESTA
tel 0226-53882

Bo-Eie Johansson
Grytnäsvägen 49
774 62 AVESTA
tel 0226-53895

Britt-Marie Lundell

vakant

Författaren ansvarar själv för insänt material.

NYA MEDLEMMAR:

Lars Enghed
Kaprifolvägen 31
774 61 AVESTA

Anders Hedström
Östra Parkgatan 53
774 33 AVESTA

Ingemar Åsling
Vågmästaregatan 20 C
774 35 AVESTA

Eva Gustafsson
Grönsinkavägen 459
770 60 HORNDAL

Anders Leandersson
Pingelbovägen 3
774 97 FORS

Mildred Åsling
Slaggatan 7 B
774 33 AVESTA

Karin Gustafsson
Grönsinkavägen 459
770 60 HORNDAL

Solveig Selldin
Bragegatan 8
774 41 AVESTA

HJÄRTLIGT VÄLKOMNA!

HÄLSOBRUNNAR OCH PROVINCIALLÄKARE

Den 21 oktober 1993 hade vi en släktforskarträff. Ordf. Birgitta hälsade välkommen och berättade att ingen har protesterat mot beslutet vi tog på förra mötet angående mikrokortlån. Vi blev påmindas om det planerade projektet att börja renskriva kyrkböcker. Hon gjorde också lite PR för nybörjarkursen i släktforskning i FSF:s regi, som vi för övrigt startade den 2 november och har nu sex deltagare och Britt-Marie Lundell är kursledare.

Kvällens föreläsare var **Sylvia Lundewall** som berättade om hälsobrunnar och provinsialläkare i allmänhet och Lassbo Brunn och provinsialläkare Blom i synnerhet.

Hälsobrunnar har funnits i Sverige sedan slutet på 1600-talet. Den första var Medevi Brunn som upptogs 1678 av Urban Hjärne (1641-1724) som varit i Tyskland och Frankrike och där lärt sig analysera vattnet. Senare kom brunnar att upptäckas på många ställen i Sverige och 1883 fanns omkring 180 brunnar. Brunnsdrickandet började avta i slutet på 1800-talet.

Den sjuk- och hälsovård som fanns på den tiden var inte mycket att skryta med. År 1700 fanns endast 9 provinsialläkare i Sverige och år 1774 hade antalet ökat till 32 stycken.

I trakten kring Avesta har det funnits tre hälsobrunnar. Digerkälla, som ligger mellan Avesta och Norberg, upphörde med sin verksamhet 1916. Hagbo hälsobrunn, 2 km från Snickarbo, annonserar så sent som 1927 om kommande badsäsong. Den tredje kallades endast Surbrunn och låg ca. 5 km från Jularbo station. Verksamhet pågick fortfarande 1911.

Lassbo hälsokälla anses upptagen av Urban Hjärne år 1709. Några belägg för detta har dock inte Sylvia funnit. 1734 besöktes brunnen av ingen mindre än Carl von Linné som beskrivit brunnen i sin reseskildring över Dalaresan.

Doktor Carl Magnus Blom var den som 1765 åter upptog brunnen. Han var provinsialläkare i östra Bergslagen från 1764 och i Hedemora från 1774 till sin död 1815. I sin sista ämbetsberättelse år 1813 skrev han utförligt om Hedemorabygden och Lassbo brunn. Det var också doktor Blom som upptäckte Ornäsbyrken.

Vid Lassbo brunn fanns en fattigkassa som vid de flesta brunnar. De bemedlade gästerna betalade avgift till brunnen, läkaren och de fattiga. De medellösa fick dricka brunn före de betalade gästerna. Det kunde bli mitt i natten eftersom vattendrickandet började tidigt på morgonen och pågick hela dagen.

Alla kategorier människor drack brunn och 70% var kvinnor. De flesta gästerna var ifrån grannskapet men även en del mer långväga ifrån, t.ex. Piteå och Kiruna. 1905 var det en från Gällivare som åkte tåg i två dygn för att dricka brunn i Lassbo.

De sista ägarna var systrarna Anna och Hilda Sandeén som drev brunnen från 1937. Sommaren 1948 var Lassbos sista som badanstalt. I december 1948 köptes anläggningen av Vivan Knutsson som drev sommarpensionat där till 1954. Därmed är Lassbos saga all.

Sylvia Lundewall har skrivit en uppsats med titel "**Lassbo Hälsokälla**". Ett exemplar har hon skänkt till FSF och det finns i släktforskarlokalen.

Hälsokällor kan tydligen vara uppfriskande än idag. Tack Sylvia!

Utdrag ur

Årsberättelse från doktor Carl Magnus Blom till Medicum Collegium:

April 1769

Maligne flussfeber

Den benigna flussfeber, som varit gängse från början af året, begynte nu blifwa svårare och med illa artade symptomer. Förmodligen kommo theraf alt för tidiga winterkläders afläggande och sådana kroppars blottställande för en ombytelig, blåsig och både i thenna samt föregående månads continuerande kall och Nordlig luft, hwarigenom transpirationen hämmades, det, som borde utdunsta, tog vägen åt magen, kom der at stana, började rutna, gick inn i blodet och uptände feber m.m. I synnerhet war denna feber mycket gångbar i Husby sockn, dit jag ock på Herr Baron, landshöfdingen och Riddaren Cederströms anmodan, såsom närmare boende änn Provinc. Medic. Dr Engström, den 17 april måste anställa en resa. Wid undersökningen, som jag ther i några byar höll, fann jag sjukdomen förhålla sig på följande sätt. The sjuka sade sig, merendels hela 8 dagarna för feberns anfall, gå matte, hafwa olust för mat, känna liten hufwudvärk och små rysningar utför ryggraden; therefter skedde utbrottet af febern med känning av frossa, häftig hufwudvärk, rödt ansigte, oro och krafternas hastiga aftagande. Frossan ombyttes sedan uti rysningar å nyo, som ömsade med hetta och swett, utan ordning, hela dygnet igenom. Merendels hos alla war pulsen liten och ey mycket hastig, men hos somliga åter kändes den hård och hög. De mästa klagade öfwer en olidelig hufwud- och ryggvärk, andra theremot öfwer svullnad och styfhet bak i nacken. En del sade, att thet gjorde ondt i hela kroppen. Någon finge äckel och kräkningar genast i början af sjukdomen; men allmännast infann sig en stinkande Diarrhé, som utan at lindra, warade alla stadie morbi igenom. Tungan war mycket litet förändrad; något öfwerdragen med slem; men altid skarp och torr. Hos 2ne fann jag henne likwäl illröd och thesse klagade ofwer sweda i halsen, dock utan at jag blef warse torskblåsor. Urinen syntes ombytelig: hos the flästa blek, hos andra åter röd, utan at likwäl i någotthera fallet sätta sediment. Swetten luktade stinkande och illa. Krafterna förlorades, som jag sade, totaliter från början. De mästa yrade strax; andra åter ey förr, änn efter flera dagar. Ögonen sågo gläntsande och förwismade ut. Hörslan led och flera blefwo aldeles döfwa. En, som jag besökte, hade lindriga rörelser och ryckningar uti ansigtet och armarna. En annan sades äfwen haft starka darrningar och dödt af blod störtning. Många hade ganska swårt för at tala; kanske deraf, at tungan war styf och torr? Hos någre kändes under lifwet hårdt och utspändt; i synnerhet märkte jag thet sådant på them, som plågades af durchlopp. Sjukdomen höll icke någon wiss tid, innom hwilken han bröt sig. Somliga blefwo friska efter 8 dagar: andra icke förr, änn efter flera weckor. En dog på 9de weckan: en del deremot hafwa satt lifwet till på 3dje, 4de eller 5te. För öfrigt war sjukdomen ganska smittosam och släppte ey gjärna någon ther, then kom inn i huset.

Hwad Curen mot thenna Epidemi angår, så användes, efter mitt therom tillika gjorde ödmjuka underställande uti bref till Kongl. Collegium af den 20 April, samt med Kongl. Collegio höggunstiga gillande, följande förwarings och botemedel, neml:

1° tilstyrktes, att, så snart som minsta teckn til sjukdomen wisade sig, /:hwilka teckn jag å Predikstolarna i församlingen genom kungörelse lät tillkännagifwa:/ the sjuka tå måtte bruka kräkmedel af -pecacuanna, eller Cardics-tobak kokad i dricka eller watn, och thesamma, en eller par gånger repetera,

2° warandes the friska, att ey, under påstående währtid och tjällosning, gå för tunt klädda, så wäl som ock, att, så wida möjligt war, icke ofta besöka the hus, ther smittan inkommit,

3° När sjukdomen tagit öfwerhanden förordnades åter 2 serupler Rhabarber-pulver, blandat med lika mycket Cremor Tartari, att tagas hwar morgon, samt 30 à 40 droppar Mixtura Simplex och Spiritus Mindereri aa, mot natten.

4° föreslogs ymnig drick af hafre- eller kornwatn, hwilket blifwit syrligt gjort med ättika eller Tranbärssaft, som thenna tiden lätteligen kunde fås.

5° I sjukhusen tilstyrktes, att hålla frisk luft, och när wäderleken tillät, ofta hafwa fönster och dörrar öppna.

6° Mot Diarrheér, om den blef för mycket wåldsamt, föreskrefwos Piller från ½ till 1 gran Opium Crudum, blandadt med 5 el, 6 gran gult wax, hwaraf ett, i stället för syrliga mixturen, skulle intagas om aftonen.

7° Wid åkommande swår yra, anbefaltes Sinapismer att läggas i nacken och på tinningarna, och änteligen

8°, efter utstånden sjukdom, förordnades, i stället för China til at styrka magen och något öka krafterna, någon tids bruk af ett Theé, som tillagades af Scordium, Malörtsknoppar och Chamomilla. Alt deta hade önskad werkan, så at sjukdomen icke långt thereafter uphörd. I synnerhet bör jag nämna, att syrliga dropparna gjorde förträffeligit godt gagn, och at jag sedermera ofta förskrifwut them uti sådana slags febrar med lika fördel och nytta.

Maj 1769

Rheumatisme både med och utan feber wisade sig som oftast. Det bör jag anföra det oförsigtiga råd, som en ståndsperson nyttjade, til at fördela wärken och svullnaden af sin Rheumatisme, hwilken hade fäst sig i händerna. Han lät intala sig, att lägga färskt oxkött omkring ena handen och det aftogs ey förr, änn det, redan inom ett dygn, begynt stinka. Härigenom blef svullnaden icke allenast wärre, utan ock Oedemateus, samt påstod i flera weckor, och måste hand til slutet, utom genast nyttjade fördelande medel äntå bruka blodrenande och Brunsdrickning innan then kunde fullkomligen häfwas.

ARNE BLOMBERG

Arne har avlidit i en ålder av 75 år. Han var en av de stora släktforskarna här på orten. Arne var med när föreningen bildades 1987 och innehade i flera år en plats som suppleant i styrelsen.

Som kursledare har Arne under många år väglett blivande släktforskare i deras första stapplande steg i forskningens fascinerande värld.

Frid över Ditt minne, Arne.

ELLY SKROB

Elly var vid sin död i det närmaste 60 år. Sedan flera år tillbaka var släktforskning ett av Ellys stora fritidsintressen. Det visade hon i sin forskning och dessutom deltog hon i de flesta av föreningens olika arrangemang.

Vi lyser frid över Ditt minne, Elly.

Dalaupproret 1743

Tisdagen den 16 november gästades vi av **Gösta Karlsson**, som talade över dalaupproret 1743. Hans intresse för detta ämne väcktes när det startades ett bygdespel i Husby som handlar om upproret. Manusförfattarinnans anfader var Carl Beronius, en av upprorsledarna.

Gösta Karlsson skrev sedan en uppsats, "Upprorsmän", som handlade om vår sockens andel av upproret. Skälen till upproret var många: 1) Det fanns ett starkt hat mot "herrarna". Dalarna var dåligt representerat vid riksdagen. 2) Skattetrycket var högt (stora pålagor). 3) Svälten. 1740-41-42 var mycket dåliga år med små skördar. 4) Soldatutskrivningar. 1741-1743 hade Sverige fört ett misslyckat krig mot Ryssland, med många stupade. Befolkningen i Dalarna ville inte skicka ut sina söner och makar i ett nytt krig. 5) Rädsla. (De som inte följde med i upproret skulle "hängas i portlidret".)

Oroligheterna började egentligen i Hälsingland 1742, där delsbokarlarna tågade till Leksand, men dalkarlarna ville inte göra uppror då. 1743 skickades ett 30-tal dalkarlar till Stockholm för att tala om problemen. När dessa återvände efter en misslyckad resa fick de följa med den nye landshövdingen Wennerstedt. Denne höll ett strafftal till de upproriska utanför Folkärna kyrka. Senare hölls ett liknande möte i Leksand, där slog någon in en spikklubba i taket bredvid landshövdingens huvud, så han blev tvungen att fly tillbaka till Falun.

Efter den händelsen blev det lugnt i några månader innan oroligheterna blossade upp igen. Den 8:e juni samlades folk från alla socknar i Dalarna i Falun. Fyra dagar senare bröt de upp och började tåga mot Stockholm. Erik Olsson från Mälby, Folkärna, förde order med till Folkärna och dess grannsocknar, att alla skulle sluta upp i Brovallen som var mötesplats.

Avesta hade dagarna innan drabbats av en stor eldsvåda. Dessutom hade älvbron spolats bort av vårfloden.

Norbergskarlarerna kom 2 dagar för sent till mötet och hann egentligen inte in i Stockholm innan de blev slagna. Västerdalkarlarna tågade ned mot Köping och kom för sent till Stockholm, slaget var redan över och de "smet" hem igen.

Huvudstyrkan anlände till Stockholm den 20:e juni. Bykarlarerna tog kvarter på Stortorget, Folkärna tog Storkyrkobrinken och Grytnäs tog kvarter på Gustav Adolfs Torg som sedan blev slagplatsen.

Enligt de första uppgifterna dödades ett 50-tal dalkarlar, senare växte summan till minst 100 som dog i slaget. Arsenalgården blev fångläger för ca 3500 fångar. Gösta Karlsson räknade upp fångade och döda från Folkarebygden.

Lagen sade att var 10:e upprorsman skulle halshuggas. Vissa ville deportera dem till Finland, men nästan alla benådades. Många dog i blodsot och dysenteri när de kom hem. I Garpenberg steg dödligheten 4 ggr och i Husby 3 ggr.

Det genomfördes en straffexpedition till Dalarna efter upproret. Dalaupproret 1743 har medvetet nedvärderats och förlöjligats i historieböckerna "Stora Daldansen" etc. Först på 1900-talet har upproret omvärderats. Med bättre planering, bättre ledare och en smula tur hade kanske upproret lyckats.

Ett stort tack till Gösta för ett trevligt och underhållande föredrag!

Böcker och skrifter som nämndes under föredraget:

Fem tusen män från en dalaort sprang; Dalarnas Fornminnes och Hembygdsförbund
Från Lissleby till Norrmalmstorg; Gösta Karlsson
Beronius, Dufmark och andra upprorsmän; Gösta Karlsson
Upprorsmän; Gösta Karlsson
Dalaupproret 1743; Beckman

Vid hemkomsten från föredraget, plockade jag fram Bra Böckers Lexikon och läste på mer om Dalaupproret. Ingen av de historiker som skrivit den artikeln verkar ha tagit del av de omvärderingar som skett under 1900-talet.

Jan-Olov Råberg

Pastor hade inte bara att predika. Han drabbades också av uppgiften att vaka över sockenbornas världsliga leverne. Min farfars mormors morfars morfar Erich Anderson var en av dem som vållade kyrkorådet, sockenstämman och pastor bekymmer Syn för sägen bär kyrkoråds- och sockenstämmoprotokollen.

By K 1704 1433 Erich Andersson

By K

Anno 1704 Die Purificationis Mariæ /2 feb/ /kom kyrkiorådet tillsammans uthi Sacerstugan och - - - Landbonden i Fulstad Erich Anderssons förhållande uthi grytnäs by Lögardagen för Dom. 4 Epiph /4:e söndagen efter Trettondagen/ och befans, teste Johan Larsson, så wähl som Erich siälf at han Erich Andersson förfört sig på nämbedemannen Anders Mathson i Storbyn, honom slagit och illa tracterat, uthan skiäll /= skäl/ och orsak hos Erich Ersson i Grytnäs By, och såsom han då blef hindrad ifrån sit onda upsätz fortsättande medelst trenne soldaters, neml Anders Göranssons söners i V Hede mellankommande, begaf han sig i förwäg för Anders Mattson och honom andra resan anföll i Backen wid Bollsjön, derest han, Erich, begynt åter at slå, sparka och rista Anders Mattsson samt med Eder och banskap ropa honom för tiuf och skiälm; tridie resan öfverföll Erich Anders Mattsson på Bäsningen vid hwilan och åter slog Anders Mattsson så at på hans händer och ansichte war intet helt, och då berättades at helgsmål war ringt i Folkärna til Söndagen. Då denne Erich Andersson har åthskillige resor tillförende blifwit förmant för sit ochristliga lefverne som han tijd efter annan fört, så med grannar och nugarannar /?/ som med hustru och barn, husbönder och slächt och ehuru - - - har intet hulpit - - - skulle sättas Erich wijte och sak/en/ föras till wärdsl/ig/ rätt.

By K I:1 die S Jacobi 1707/25 juli/ 1433 Erich Andersson

Säldes öhl och Bränwijn hela dagen på gästgifvargdn. Kl. 9 om aftonen som war Lögardagz kom EAS /Erich Andersson/ i Fulsta hel löös och drucken, samt blodig på ena handen klagandes öfwer Laby Erich Smedh, som så slagit honom uthan orsak. Efter EAS gret och ynkade sig storl/igen/, gick Pastor tit och fant åthskillige öhl lag, såsom i förstugudörn PAS /Per Andersson/i Rosse medh öhlk/anna/ i handen, in i förstufvan Danil i Spisbo, in uthi stufvan Laby Erich, Lars Brask, PAS i Diup etc.etc, tå the alla förmantes, men likwähl kom äntå EAS i Fulsta 2 gånger sedan om afton till Pastor och klagade öfwer smeden, så at Pastor moste skicka 2 drängar med för at afwisa öhlcamraterna, och tå hade ändå smeden en ny öhl/kanna/ i handen kl 9 1/2 mot Söndagz aftonen.

Dala Demokraten torsdagen 18 november 1993

Miljoner till Släktforskarnas hus i Leksand

FALUN.	kort från hela landet.	också Leksands kommun (1,5 milj kr) och Västerås stift (300.000 kr) ställer upp med pengar.
Släktforskarnas hus i Leksand måste investera 3,7 milj för att komma över mikro-	Länsstyrelsens styrelse beslutade på måndagen att ge ett stöd på 1,8 milj kr under förutsättning att	

ÅRETS SISTA TRÄFF,

DEN 9 DEC-1993

SOM VANLIGT TRÄFFADES VI DAGARNA RUNT LUCIA FÖR ETT PAR TIMMARSTREVLIG SAMVARO.

VI BÖRJADE MED "TIPSPROMENAD" MEN EFTERSOM PROMENADEN VAR LITE SVÅR ATT GENOMFÖRA BLEV DET ENDAST TIPS, SITTANDE VID BORDEN. DE KLURIGA FRÅGORNA SOM KRÄVDE LITE TANKEMÖDA, VAR SAMMANSTÄLLDA AV BARBRO.

EFTER ATT TIPSRADERNA VAR INLÄMNANDE, HÄLSADE UNDERTECKNAD ALLA VARMT VÄLKOMNA TILL KVÄLLENS AKTIVITETER, SÅSOM ANSNÄCK, FILM, FORSKARFÖRTECKNING OCH SNACK I STÖRSTA ALLMÄNHET.

FRÅN MEKKA HADE OLSSON, FÖRENINGENS SEKRETERARE MATS FÅTT LÅNA EN STOR VIDEO FÖR KVÄLLENS FILM. EN FILM INSPELAD FRÅN UTBILDNINGSRADION, SOM HANDLAR OM JÄRNBÄRARLAND, ALLTSÅ JÄRNHANTERINGEN I BERGSLAGEN.

VI FICK GENOM DENNA FILM LÄRA OSS LITE OM DEN STORA UPP- OCH NEDGÅNG FÖR HYTTOR OCH HAMRAR RUNT OM I VÅRA TRAKTER, T EX . KARMANSBO OCH ÄNGELSBORG.

GENOMGÅNGEN AV DEN RÄTTA TIPSRADEN OMBESÖRJDES AV BARBRO. TVÅ DAMER, NANCY BERNTSON OCH LENA BERGGREN HADE VARDERA PRICKAT IN TIO RÄTT AV TOLV MÖJLIGA. SOM PRIS TILL VINNARNA UTDELADES EN VARSIN BOK OM " BYN KNUTSBO I GRYTNÄS SOCKEN" AV ARNE SOHLSTRÖM.

BRITT-MARIE LUNDELL, VÅR VICE ORDFÖRANDE OCH KURSLEDARE AVTACKADES MED BLOMCHECKAR. HON FLYTTADE TILL SINA HEMTRAKTER, NORA DEN 15 DECEMBER 1993. VI ÖNSKAR DIG LYCKA TILL!

BARBRO FÖREVISADE DEN NYA SLÄKTFORSKARFÖRTECKNINGEN SOM FINNS PÅ MIKROKORT. MISSADE DU CHANSEN DENNA KVÄLL ÄR DET BARA ATT GÅ NER I FORSKARLOKALEN OCH TITTA PÅ KORTEN.

DENNA KVÄLL LYTE LUCIA OCH HENNES TÄRNOR MED SIN FRÅNVARO MEN GÖTE SERVERADE KAFFE MED LUSSEBULLAR OCH PEPPARKAKOR TILL OSS.

VÄL MÖTT NÄSTA ÅR!

BIRGITTA

*Skänk en slant till
KOPIATORFONDEN!*

LUCIAKVÄLLENS TIPS FINNS PÅ NÄSTA SIDA.

FSF T I P S E T

- 1: Vad är anförskjutning?
1. Anförskjutning = Anförlust
  - X. Anförlust fast i olika generationer
  2. Far och Mor har gemensamma anor

- 2: När övergick Sverige till den Gregorianska kalendern?
1. 1582
  - X. 1646
  2. 1753

- 3: När infördes myntenheten krona i Sverige?
1. 1853
  - X. 1873
  2. 1893

- 4: Vad betyder Ut Supra?
1. Utsupet
  - X. Som ovan
  2. Som nedan

- 5: Vem var Korpral Jonas Gifting?
1. Han som sa: "Orsa kompani lovar ingenting bestämt".
  - X. Han som var förebild till Sven Duva.
  2. Han som sa: "En sådan seger till och jag är förlorad".

- 6: Vem införde potatisen i Sverige?
1. Jonas Alströmer
  - X. Jakob Johan Ancarström
  2. Ulf Adelsohn

- 7: Vad är cognater?
1. Alla avkomlingar till en gemensam stamfader.
  - X. Avkomlingar till en gemensam stamfader men endast genom män.
  2. Avkomlingar till en gemensam stamfader men endast genom kvinnor.

- 8: Vad är patronymikon?
1. Präst vid domkapitlet
  - X. Förvaringskärl
  2. Namn bildade efter faderns förnamn

- 9: När blev Avesta eget pastorat?
1. 1717
  - X. 1818
  2. 1919

- 10: Vad betyder ejusdem?
1. Samma dag
  - X. Samma månad
  2. Samma år

- 11: När avskaffades indelningsverket?
1. 1899
  - X. 1901
  2. 1903

- 12: Vilket datum firades midvinterblot?
1. 30 november
  - X. 25 december
  2. 20 januari

Vad som är
väsentligt ändras
med åren.

Onödig klokhet är
dubbel dårskap.

Dagens missöde
kan bli morgon-
dagens roliga
historia.

Resolutio

Aldenstund ingen annan skillnad Crono och Skattehemmanen emellan befinnes, än den åboerne och ägarne år 1657 sins emellan efter gatan författadt, utan ägorne där tilförene, legadt uti skifte hwarom annan, så att således afgiarde hemmanet Isaksbo, som sin särskilte skatt hafver, med intet fog kan föras (oläsbart) det ena icke ? det andra hemmanet til last, hälst af Bergsfogden Rothof intet blifvit bewist, at det under skattehemmanet är wordet uptagit, at des ägare niutit någon förnöjelse; fördenskull och ehuruwäl bemälte skattejord ägarne ej kunnat öfwertygas, at hafva inkräcktadt något af Cronohemmanets ägor, utan at af Landtmätaren Wälbetrodde Jacob Forslund och Käranden befundne Difference och Öfwerskotts jord, egentligen förflyter af den förlikning Inspector Rothof med dem träffadt, som mera ansedt sig beqwämlighet uti skillnaden bägge hemmanen emellan, än den jord honom därmedelst ifrångådt, har det likwäl Cronohemmanets åbo intet anstått, at på något sätt förminskat des rätt, hwilket derföre med så mycket större fog, bör likmätigt Komg. placatet af år 1677 och resolutionen på allmogens beswär 1860 § 10, åter därunder lägges, til så stor del uti åker och äng samma uträkning för Crono och Skattehemmanet, Isaksbo förutan innehåller, som jorden efter sin inre beskaffenhet, utan afseende på häfd och förbättring är rätteligen uptagen, och pålägga hemmanen hwar emot annan beräknad, samt de desutom uti ordinarie räntan eller kohlskatten lika högt ansedde;

Dock är thet skatteägarne tillåtit, at til Bergsfogden Rothof eller Crono hemmanets innehafware afstå detta öfwerskott uti åker och äng på den trakt dem lägligast faller, allenast bristen med fullt jordetal upfylles, hwilket behörigen at urskiljas parterna nu i sommar hafwa at anlita Landtmätaren Forslund. Blifwande i öfrigt det åhr 1657 skidde skillnad orubbad;

I anledning hwaraf det ej eller Skattejordägarne kan förwägras, at under sin ägande rätt förswara skogen på åsen som å östra sidan ligger, och den ofwan wid uträkningen är worden påförd; men eljest och hwad Befallningsman Rothofs påstående angår, beträffande wedergiällning för utlagorne, som des fader öfwer sin rätta proportion nu i lång tid utgiordt, och den härwid använde Rättegångskostnad; Så emedan Mästerbo skattebönder äro befriade ifrån dato, och at de ej swikeligen dragit under sig något ifrån Cronohemmanet, utan sådant befunnits härröra af den förlikning, des fader Inspektoren Rothof godwilligt med den ingådt;

Altså blifwer sådan fodran, så uti det ena som andra målet dem skäligen eftergifwen. Föregående wara af domboken rätteligen utskriwit, betygar,

På Ämbetets wägnar

Er; Brandberg.

ANTAVLAN

Börje Gladh har sammanställt antavlan i detta nummer. Hans anor kommer från X- och W-län och de flesta hör hemma i Bollnäs, Åmot, Grangärde och Svartnäs.

ANTAVLA FÖR:

GEN: I NR 2-3(1)	II 4-7	III 8-15	IV 16-31	V 32-63		
2 Edward Gladh f 1897 19/12 i Katrineberg (X) d 1987 12/4 i Åmot (X)	Johan (Jan) Olsson f 1869 30/11 i Åmot (X) emigre- rade till Nord- amerika 1902	Olof Andersson f 1822 19/5 i Åmot (X) d 1907 6/1	Anders Olsson f 1791 24/10 i Bollnäs (X) d 1855 21/7	Olof Persson f 1747 i Bollnäs (X) d 1823 Karin Jansdr. f 1750 i Ockelbo ? (X)		
		Greta Ersdotter f 1829 15/9 i Åmot (X) d 1909 15/5	Anna Ersdotter f 1786 11/11 i Bollnäs (X) d 1869 19/9	Erik Jakobsson f 1739 i Bollnäs (X) d 1821 Carin Ersdr. f 1752 i Bollnäs (X) d 1820		
		Anna Berglund f 1879 19/1 i Katrineberg (X) d 1949 17/2 i Åmot (X)	Jakob Jakobsson-Berg- lund f 1842 18/7 i Grangärde (W) d 1924 20/2	Erik Mattsson f 1791 4/4 i Åmot (X) d 1849 7/1	Maths Ersson f 1757 i Åmot (X) d 1825 Brita Ersdr. f 1763 i Åmot (X) d 1847	
			Johanna Katarina Flodberg f 1850 27/7 i Svartnäs (W) d 1920 11/11	Anna Ersdotter f 1790 24/9 i Åmot (X) 1874 17/4	Erik Åström f 1763 i Åmot (X) d 1831 Brita Ersdr. f 1757 i Åmot (X) d 1809	
		Olof Eriksson f 1871 8/5 i Katrineberg (X) d 1929 16/7 i Katrineberg (X)	Erik Samuelsson f 1829 16/11 i Katrineberg (X) d 1910 20/6	Jakob Isidor Larsson f 1812 13/12 i Grangärde (W) d 1879 8/1	Lars Olsson f 1773 i Grangärde (W) d Stina Olsdr. f 1777 i Grangärde (W) d 1814	
			Anna Greta Olsdotter f 1842 6/5 i Svartnäs (W) d 1906 9/3	Stina Ersdotter f 1808 14/1 i Grangärde (W) d 1865 25/3	Erik Persson f 1776 i Grangärde (W) d Anna Danielsdr. f 1770 i Grangärde (W) d	
		3 Hanna M Olsson f 1906 14/3 i Katrineberg (X)	Johanna Andersdr. f 1875 21/7 i Katrineberg (X) d 1957 12/10 i Katrineberg (X)	Anders Nilsson f 1830 15/7 i Bollnäs (X) d 1884 25/2	Anders Flodberg f 1804 23/2 i Svartnäs (W) d 1886 16/2	Daniel Jansson f 1772 i Svärdsjö (W) d Anna Andersdr. f 1771 i Svärdsjö (W) d
				Anders Nilsson f 1830 15/7 i Bollnäs (X) d 1884 25/2	Anna Olsdotter f 1808 4/10 i Bollnäs (X) d 1886 17/1	Olof Jönsson f 1770 i Bollnäs (X) d 1846 Karin Persdr. f 1784 i Bollnäs (X) d 1860
				Margta (Märta) Rick- nell f 1840 12/9 i Hanebo (X) d 1916 28/6	Samuel Ersson f 1801 4/4 i Bollnäs (X) d 1869 16/1	Erik Hed f 1770 i Bollnäs (X) d Karin Samuelldr. f 1773 i Bollnäs (X) d 1857
					Sara Persdotter f 1795 23/9 i Bollnäs (X) d 1877 6/2	Per Mattson f 1734 i Bollnäs (X) d Karin Persdr. f 1751 i Bollnäs (X) d
		Olof Olsson f 1810 16/6 i Svartnäs (W) d 1884 23/7	Olof Olsson f 1768 i Svartnäs (W) d 1858 Anna Persdr. f 1770 i Svartnäs (W) d 1831			
		Anna Andersdotter f 1815 7/3 i Svartnäs (W) d 1888 31/10	Jan Staffs Anders Jansson f 1776 i Svartnäs Greta Stina Jansdr. f 1777 i Svartnäs (W) d			
		Nils Nilsson f 1794 16/2 i Bollnäs (X) d 1875 22/6	Nils Jansson f 1757 i Bollnäs (X) d Charlotta Larsdr. f 1753 i Bollnäs (X) d 1836			
		Karin Andersdotter f 1796 15/4 Bollnäs (X) d 1866 28/12	Anders Andersson ? f i Bollnäs (X) d Maja Ersdr. f i Bollnäs (X)			
		Gustav E Ricknell f 1815 26/3 Hudiksvall (X) d 1858 28/5	okänd Lisa Löfvenberg f 1789 i Bollnäs (X) d			
		Kristina Larsdotter f 1818 11/4 Hanebo (X) d 1905 6/10	Lars Larsson f 1791 i Åmot (X) d 1876 Lisa Stefansdr. f 1788 i Hanebo (X) d 1868			

Ibland hittar man uppgifter i kyrkböckerna som förvånar.
Vad sägs om följande, som jag hittade i Husförhörslängden för
Vårdinge socken Södermanland år 1839.

Sexmannen Eric Erson i Översätra, denna församling, anmälde till
Pastor, att en Eric Erson tillhörig kviga, den 28 maj 1839 fram-
fött ett missfoster, brunt till färgen, med ett huvud liknande en
människa till ögon, öron och hals, dock icke till näsa och mun.
Härutinnan det snarare liknade ett svintryne. Kroonen skall
hava vari som en utsädespåse, alldeles rund ifrån halsen med
svans i ändan, utan fötter.

Asyna vittnen till den så kallade kalvs eller missfosters
framkomst voro, förutom Eric Erson, Nils Anderssons hustru
Catharina i Carlstorp, Torp. Ersons hustru i Udden, enkan Anna-
Stina Blomster i Cristinedal, Vagnhärad, hustru Anna Andersdotter
i Gåsängen, och Eric Ersons ärens Anders Olsson Lindström.
Händelsen inrapporterades av kronobetj. v. Länsman Lidman till
Landshövdingeämbetet.

Emil Bleckert

BENGT JOELSSON
Olympiavägen 124
122 40 ENSKEDE
☎ 0859 07 59. 0226-702 31

Garpenberg F:1

NR Anna Ericadtr i Bosjö halshöggs och brändes den 6 juli, som sitt lif
förvärkat som ses af följande copia.

Kongl Mtz och Riksens Swea Hofrättz utslag, uppå en af Garpenbergs. Ev. Folkörns
och Grytnäs Sochnars Tings Rätt hållen och af Häradshöfdingen wälbetrodde Rein-
Rucker insänd ansökning med ben-de Rätte d: 18. Apr: fölt Utslag öfver
quinspersonen Anna Ericadtr ifrån Bosjö uti Garpenbergs ann. hwilken för
begångit Barnamord är i förmåga af 16 Cap:19 Missg: Balken dömd at halshuggas och
å Båle brännas. gifwen Stockholm d 31 Maji 1743. Kongl: HofRätten har af then
ankomne Ransakningen sig om thetta Måls beskaffenhet underrättad giordt: Och
aldenstund Anna Ericadtr, hwilken efter oloflig beblandelse lefwande blifwit och
samma sit tilstånd uppenbarat, ändtligen måst widgå, at sedan hon natten mellan
den 18 och 29 /sic/ Martii 1742 uti enslighet i en badstufwa uti Bosjö födt et
fulgångit flickebarn, har hon thet uti en af henne i bemälda badstufwa grofwen
grop lefwande och onaflet nederlagt, med jord öfwerlögt och förqwäft, samt
således med wilje och af stadgat råd, samma sit barn lifwet afhändt, warandes
öfwen barnet uti bemälda grop dödt igenfunnet: För then skull präfwat Kgl:
HofRätten i förmåga af 14 och 16 Cap:188 Missgerningsbalken rättwist thet skall
hon Anno Ericadtr sig sjelf til rättförtjent straff och androm till skräck och
warnagel halshuggas och å båle brännas. Abr och dag som förr skrifwit står På
theo Kgl: HofRättens wäguar

Joh: RosenStolpe
Lager: Ollienbiat
David Wallsten

DEN 30 FEBRUARI

Jovisst, nog finns den 30 februari, eller har i alla fall funnits en gång. Det verkade dock lite förbryllande att ett datum som inte finns fanns, så jag var tvungen att ta reda på anledningen. Vårdagjämningen spelade en viktig roll i sammanhanget eftersom påsken fastställdes med utgångspunkt från denna dag. Den julianska kalendern stämde inte överens med den astronomiska så problem uppstod om vilken vårdagjämning som skulle användas. Efter diverse utredningar och kommissioner upprättades ett förslag som gick ut på remiss till den romerska kyrkans lärde män. Det slutliga förslaget framlades för påven 1581 där bl.a. förordades att vårdagjämningen skulle vara den 21 mars och den skulle sammanfalla med den astronomiska vårdagjämningen. Sagt och gjort, påven utfärdade en bulla "Inter gravissimas" som innebar att den nya kalendern, som kom att kallas den gregorianska, skulle träda i kraft den 4 oktober 1582.

Det gjorde den också. I Italien och vissa andra katolska länder men inte i det protestantiska Sverige. Inte förrän i slutet på 1600-talet började det hända saker. 1697 träffades vetenskapsmän och hovfolk till ett meeting på slottet där olika förslag diskuterades. 1699 förordnade kungen, Karl XII, att fr.o.m. år 1700 skulle Sverige successivt övergå till den gregorianska kalendern. Skottdagen togs bort år 1700, men inte 1704 och 1708. Men är man enväldshärskare, så är man. 1711 ändrade sig kungen och en ny förordning utfärdades om tillbakagång till den julianska kalendern. 1712 skulle vara skottår men dessutom skulle en extra dag läggas in för att man skulle komma tillbaka där man började. Alltså 30 dagar i februari 1712.

Inte förrän 1753 övergick Sverige till den gregorianska kalendern. Då togs 11 dagar bort i februari, d.v.s. efter den 17 februari kom den 1 mars.

Källor: Levenstam "Almanackan som kulturbärare"
Segland "Almanacka för 500 år"

Barbro

T5b Spec.-Kalender "Två årtal"						
Årtal	Period	Kod	Veckodagar	Söndagar	Helgdagar	Påskdag
1712	1 jan — 29 febr	5 u	Enl. T2	Enl. T3	Enl. T4	--
	30 febr. (!) "Tillökningsdag"	--	Fredag	--	--	--
	1 mars — 31 dec	5 t	Enl. T2	Enl. T3	Enl. T4	20 april
1753	1 jan — 17 febr	3 r	Enl. T2	Enl. T3	Se nedan!	--
	Elva dagar i febr. uteslöts	--	--	--	--	--
	1 mars — 31 dec	5 n	Enl. T2	Enl. T3	Se nedan!	22 april
Övergången Febr—Mars				1753: Fem helgdagar flyttade (Endast detta år)		
1712		1753		Helgdagar	1753	Normalt
25.2	Sexagésima	14.2	Sexagésima	Kyndelmäss Mattias ("Mattsmäss") Marie Besök Mikaelidagen Allhelgonadag	Sö 31 jan	2 febr
26.2	M	15.2	M		On 7 mars	24 febr
27.2	Ti	16.2	Ti		Sö 1 juli	2 juli
28.2	O	17.2	O		Sö 30 sept	29 sept
29.2	To	1.3	To		Sö 4 nov	1 nov
30.2	F "Tillökningsdag"	2.3	F			
1.3	L	3.3	L	Övriga helgdagar 1753: Enl. T4.		
2.3	Fastlagssönd.	4.3	Fastlagssönd.			

• Kalendern T5b gäller för Sverige och Finland. Jämför avsnitten TR 8.—9.

Kopia ur Segland: "Almanacka för 500 år".

Folkarebygdens historia i fickformat

AVESTA.

Om någon har glömt speciella händelser i Avesta det gångna året, kan vederbörande slå i 19:e upplagan av Folkarebygden.

För nu är den här, skriften om Folkare.

En lämplig julklapp, har den kallats av många; den nästan fickformatstora boken som med ären gett läsarna en stor portion kunskap, framför allt i ämnet historia.

Bland årets artiklar märks exempelvis en presentation av de kyrkans män i Folkare, som skrev under Uppsala mötets beslut 1593. Något som gjorde svenska kyrkan till ett lutherskt samfund i stället för katolskt. De historiska dokumenten har granskats av unge Lars Östlund.

Ett annat jubileum som uppmärksammades 1993 var 100 årsdagen av dragspelaren Calle Jularbos födelse. Något som givetvis har sin givna plats i

denna skrift, med Olle Nord vid pennan.

Men alla artiklar behöver inte nödvändigtvis behandla företeelser i Folkare. Därför återfinns exempelvis Arne Erikssons betraktelse över sedlighetsdebatten kring Carl Eldhs monumentaltaturer i Stockholms stadshuspark. Till saken hör dock att en av debattörerna var Axel Karlfeldt.

Läraren Anders Forsberg har berättat om folkspelet Sista dansens besök i USA, medan en övergripande artikel om flottningens historia har författats av skriftredaktören Sivert Wester. Men med idel lokalt bildmaterial.

Lokal är också Svante Strandbergs artikel om sjönamnet Nävden.

Som stående inslag i Folkarebygden finns också tillbakablickar från gånget år av hembygdsföreningar och författarsällskap. Nytt för i år är en presentation av den nystartade föreningen Södra Dalarnas Lokalhistoriska sällskap.

NYÅRSSÅNG.

Till nya årets värf
jag väcktes opp
Af solens glans, som
genom rutan strömmar.
Af hvilans styrkt jag går
med nyfödt hopp
Till verklighetens värld
från mina drömmar.

Det nya årets sol
jag hälsar glad.
Den rena snön,
så långt mitt öga hinner.
Betäcker marken.
och ett snöhvitt blad.
Som väntar mig, jag på
mitt skrifbord finner.

Jag tänkte då:
Det nya året är
Ett blad i lifvets bok
än obeskrivet.
Betänk dig väl
hvad du vill skriva där.
Den skriften skall stå
kvar för hela lifvet.

*Gustaf von Bergen i Ny
Illustrerad Tidning 1894.
för snart 100 år sedan*

**GOTT NYTT ÅR
1994!**

Ett kuriöst avtal!

Jag har ofta funderat över detta avta. Finns graven kvar?

Gäller avtalet fortfarande?

Anders Andersson var född 1774 i Horndals by. Dennes son Lars, 1800 - 1834 dog som synes ung. Hans hustru Lisa Jansdotter, 1802 - 1862, gifte senare om sig med Köks Anders Andersson 1805 - 1856 från Garpenberg. Köks ~~Ab~~ Anders arbetade först vid jordbruket i Horndal, och blev omkring 1840 ~~LXXXXXX~~ lan. bonde i Lerhyttan och senare i Simonsbo. De var mina FF FF och FF FF? Bonärket som Anders Andersson i Horndals by skrev under avtalet gick sedan i arv och användes även av Köks Anders.

Vittnet, bergsnämndemannen Anders Carlsson, hade en dotter som blev ihjälbiten av varg ute på sjön Rossen år 1821.

Georg Johansson

Vi under skrefne Graf delägare förbinda oss, at ej utan hwar
andras tillstånd och samtycke inhaga främmande Lik i Vår ny
byggda Graf å By Sockens kyrkogård, och den som häremot bryter
kommer at till den som ej gifvit löfte därtill, böta TWÅ Riksdaler
Banco, som härmed bestyrkes genom våra Namns och bomärkens under-
sättande By Socken den 10 Aprill 1808

Lars ✓ Olsson
Anders ✓ Andersson
bäge i Horndals by

Matts ✕ Ersson
uti Lönnmora

Wittnar at sålunda som åfwan antecknat är Grafägare öfwerenskommit
Fr Hedmark wittnar för Matts Ersson
för Anders Andersson och Lars Olsson bäge i Horndall wittnar
Anders Carlsson i Horndalsby Bergsnämde man

B B B

Vi under skrefne Graf delägare förbinda oss, at ej utan hvars andras
tillstånd och samtycke inhaga några främmande Lik i Vår ny bygg-
da Graf å By Sockens kyrkogård, och den som häremot bryter
kommer at till den som ej gifvit löfte därtill, böta TWÅ Riksdaler
Banco, som härmed bestyrkes genom våra Namns och bo-
märkens undersättande By Socken den 10 Aprill 1808.

Lars ✓ Olsson
Anders ✓ Andersson
bäge i Horndalsby.

Matts ✕ Ersson
uti Lönnmora

Wittnar at sålunda som åfwan antecknat är Grafägare öfverens-
kommit Fr Hedmarks
wittnar för Matts Ersson

för anders andersson och Lars Olsson bäge i Horndall
wittnar Anders Carlsson i Horndalsby Bergs-
nämde man

En kort tid före sin död skickade Arne "Blomman" Blomberg in nedanstående tänkvärda bidrag till AnSiktet.

Bjurfors på c,a 100-talet personer samt bl.a. Fröbenbenning och Myrsjö finns under Avesta i husförhörböcker från 1850-talet. Vilket kanske är något som bör uppmärksammas av alla som har någon forskning inom detta område d.v.s. inom Norberg. Liksom i de första böckerna på 1750-talet.

Sällsamma saker kan man ibland finna i kyrkböckerna. I Avesta husförhör åren 1843 - 1852 finner man i inledningen följande:

OBSERVATIONER I AVESTA 1848.

Polhöjd 60° 8' 51 "

Longitud 1" 52' 45" wester om Stockholms Observatorium.

Mer. 7" 31" i tid sednare än Stockholm middag.

Norra kyrkodörrströskelen är 292,91 fot öfver hafvet.

Vattenytan vid elfvens medelhöjd är ofvan forsen 272 fot öfver d:o.

För alla forskare som söker sina rötter till exempel i Djeknehyttan Grabbo, Tråbacken /skall förstås vara Tråbacken/ Högbo, Myggbo, Åsbo Sielfsbo (Skålsbo) Nybyn, Strömsnäs, Älvnäs m.m. kan det vara skäl påpeka att det inte alltid - som man tror - rötterna efter förfäderna kan sökas i Avestas kyrkoböcker. Dessa "byar" finns under vissa tider i böckerna från Grytnäs. Strömsnäs och Lerbäcken finns också i Folkärnas böcker.

Nog är det väl enklare nu när Avesta kapat åt sig alltihop och hela rasket är bara en enda storkommun och försäkringskassan övertagit prästernas skälvtklara registreringsarbete. Jag lägger in en stilla och försynt undring hur framtidens släktforskare kommer att kunna utföra sitt forskningsjobb.....

LÄSTIPS

i andra medlemsblad

Det finns mycket mer att läsa i de olika medlemsbladen. Samtliga finns i **Släktforskarlokalen på Biblioteket**. Ett register med föreningarna uppställda länsvis finns i anslutning till pärnarna.

ALINGSÅS SLÄKTFORSKARE Nr 3 1993 (Alingsås Släktforskarförening) "Hemmanet Åsen" av Inga Samuelsson.

ANBLADET Nr 45 1993 (Norrtälje Släktforskarförening) "Kungliga sjukdomar och blesyrer" av Monica Johansson.

ANKNYTNINGEN Nummer 4 1993 (Nyköpings-Oxelösunds Släktforskarclubb) "En solskenshistoria i regnrusket" av Stefan Hammar. "Om antagande af släktnamn." **Antavlor**.

DALFOLK nr 2 1993 (Dalarnas Släkt-, Hembygds- och Emigrationsforskarförening) "Emigration från Bjursås socken i Dalarna" av Helena Olsson. "En ung mans väg till ena pigo" av Gullbritt Hammarbäck. "Några kvinnor i dalaupprorets skugga" av Gösta Karlsson.

DISKULOGEN Nummer 30 1993 (Föreningen DIS) "Nyckeln till DISBYT" av Olof Cronberg. "Besök på USAs östkust" av Olof C.

JLS-NYTT Nr 54 1993 (Jämtlands läns släktforskarförening) "Armfelts släde" av Bengt Brügge.

Nr 55 1993 "Gästning - våldgästning - gästgiveri" av Kjell Risberg.

KALIXforskarNYTT Nr 3 1993 (Kalixbygdens Forskarförening) "Om råskillnad mellan Luleå och Calix socken" av Nils Joelson.

Nr 4 1993 "Byn" av Bosse Johansson. Medlemsförteckning.

KGF-NYTT Nr 43 1993 (Kronobergs Genealogiska Förening) "KGF:s 10-åriga historia" av Sölve Olsson.

MEDLEMSBLAD Nr 3. 1993 (Föreningen Släkt och Bygd i Borlänge) "Per Olofsson från Söpnarby och hans släkt" av Lars Barrling. **Stamtavlor**.

MEDLEMSBLAD Nr 3-4/93 (Lulebygdens Forskarförening) "Sägner från Sävast" av Bengt Johansson. "Hovlösa i Råneå socken" av Berthill Munkestam.

MEDLEMSBLAD Nr:62 1993 (Sällskapet Ane Finnveden) "Viktiga årtal för släktforskare."

MEDLEMSBLAD NR: 3 1993 (Waggeryds Genealogiska Förening) "Släktforskning på hög nivå" av Tore Nyberg.

MEDLEMSTIDNING Nr 3 1993 (Gästriklands Genealogiska Förening) "Gävles sista avrättning" av Jan G Ljungström. "Ett tragiskt kvinnoöde i Torsåker" av Maj Britt Fredriksson.

MEDLEMSTIDSKRIFT Nr 2 1993 (Sällskapet Släktforskarne Fagersta) "Några laltinska ord och förkortningar, som kan förekomma i bl.a. kyrkböcker." "Digerdöden eller svarta döden." **Stamtavla**.

MGF-NYTT Nr 3 1993 (Midälva Genealogiska Förening) "Livets fester och seder" av Lena Lundin.

Nr 4 1993 "Folksjukdomar" av Bi Puranen. "Släktforskning efter ändringen i folkbokföringen" av Lena Lundin.

NJUDUNGEN nr. 3 1993 (Njudungs Genealogiska Förening) "Börden & bonden" av Urban Sikeborg. "Skole-Lena" av Elna Nilsson. Medlemsförteckning.

PLF-NYTT nr 27 1993 (Person- och Lokalhistoriskt Forskarcentrum) "Om småländska bönder och torparens levnadsförhållanden under 1800-talet" sammandrag av föredrag av Kalle Bäck.

ROTPOSTEN Nr. 3 1993 (Jönköpingsbygdens Genealogiska Förening) "Takmålningarna i Dädesjö kyrka" av Åke Skiöld.

SLÄKTDATA Nr 3 1993 (Föreningen Släktdata) "Några värmlandsarkiv" av Per Liljeström. "Hur överförs data i Disgen från PC till MAC" av Arne Wallgren. "Samesläkter i Karesuando" av Johannes Marainen.

SLÄKTFORSKAREN Nr 2/1993 (Helsingfors Släktforskarförening) "Vallonättlingar i finsk bergshantering" av Karl Kilbom. "Donneriana - och litet om Gripenberg" av Michael v. Timroth.

SLÄKT-historiskt FORUM 4/93 (Sveriges Släktforskarförbund) "Gud, löna dem, som de slagit mig!" av Håkan Skogsjö. "Du talar som en häst, Upsala är bäst" av Elisabeth Thorsell. Medlemsföreningar i Sveriges Släktforskarförbund.

SLÄKTSPEJAREN Nr 7 1993 (Vasanejdens Släktforskarförening) "Adliga ätterna Bergenheim - Björkman - Björkenheim" av Ewald Lager. "Förteckning över Göran Pensars arkiv del II" av Göran Berglund. **Antavla**.

Nr 8 1993 "Livet kring julen i gången tid" ur Julstämning -84 G. Berglund. "Förteckning över Göran Pensars arkiv del III" av Göran Berglund. **Antavla**.

SLÄTTFORSKAREN Nr 2 1993 (Söderslättis Släkt- och Hembygdsforskarförening) "Fornt och Gammalt i Vemmenhögs härad" av Egon Prahll. "Sortera dina släktforskarpapper" av Thomas Löfquist.

STRÖDDA ANNOTATIONER Nr 10 1993 (Släktforskarblad för Örebro län) "Om vådan att vara upprorisk."

SUKUTIETO 4.93 (Datateknik för släktforskning och Genealogiska Samfundet i Finland) "Att jaga fruntimmer i facklitteraturen" av Christina Backman. "Registrering av finländare i svenska församlingar i Amerika" av Magnus Prinsström.

SÖDERTÄLJE-PROBANDEN NR 108 1993 (Södertälje Släktforskarförening) "Min forskning" av Karl-Erik Ferner.

NR 109 1993 "Några texter ur Södermannalagen" av Anna-Stina Strandin Freij.

VSBF Nr 6 1993 (Vasa Släkt- och Bygdeforskare) "Tre bröder Brun och fader Pierre" av Clas-Erik Vester. Antavlor.
Nr 7 1993 "I Amerika avlidna österbottningar" av ThA. Antavla.

VÄSTANBLADET Nr 4 1993 (Västra Sveriges Genealogiska Förening) "Datorer i släktforskningen" av Arne Wallgen. "En förarglig liten bokstav eller Jakten på silverpokalerna" av Rolf Ekelund. Antavla.

Information från ICA bokförlag

721 85 VÄSTERÅS TELEFON 021-19 40 00

PRESSMEDDELANDE

Var kommer du ifrån?

Lusten att få veta varifrån man kommer, varifrån familjen stammar, är urgammal. Redan vikingarna när de satt vid stockeldarna under långa vinterkvällar berättade om släkter bakåt i tiden, om Ynglingasläkten, sagorna om Ane den gamle, Adils Egils och Ottar Vendelkråka. Säkert fanns det någon som också berättade om den egna familjens förflutna och om stormän, men också om mindre framstående personer.

Släktforskning är ett mycket intressant fritidsintresse. Det är mycket lätt att bli helt gripen av det. Innan man börjar kan det vara svårt att veta hur man ska gå till väga. Då kan det vara bra att ha en lätt "bruksanvisning" eller begreppsförklaring. Boken **Släktforskning-vägen till din egen historia** kan användas under tiden man arbetar med sin forskning, men allra bäst är den att läsa innan man börjar. Här lär man sig om terminologi och begrepp, man får tips om var och hur man ska söka och vad som gäller för att rätt, lätt och snabbt komma fram till resultat i alla de olika arkiv som finns. Boken ger alla nybörjare handfasta råd och vidgar perspektivet när färdigheterna blivit större.

I den här boken får man också lära sig en hel del om de moderna och rätt nya formerna för släktforskning, dvs. arbetet med datorernas och mikrokortens hjälp, hur man lånar de här korten och vad som gäller när folkbokföringen blivit omlagd. Boken är illustrerad med gamla fotografier och skriftprov från gamla kyrkböcker och andra bevarade handlingar. Det finns också exempel på blanketter som är praktiska att använda när man släktforskar.

Elisabeth Thorsell & Ulf Schenkmanis ICA Bokförlag

Släktforskning

vägen till din egen historia

Ny bok från ICA bokförlag:
"Släktforskning vägen till din egen historia"
Elisabeth Thorsell & Ulf Schenkmanis
• 160 sidor
• 54 foton, skriftprov och blankettexempel
• Inbunden
• ca pris 252,-

För närmare information kontakta Åsa Scharin, tel: 021-19 42 44
fax: 021-19 42 83